

N:o 66.

Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen, angående försäljning af förra militiebostället 1 $\frac{1}{64}$ mantal Öjeby n:o 1 eller Gran i Norrbottens län; gifven Stockholms slott den 28 mars 1894.

I underdånig skrifvelse den 26 sistlidne januari har domänstyrelsen gjort framställning om försäljning af förra corpschefs-bostället 1 $\frac{1}{64}$ mantal Öjeby n:o 1 eller Gran i i Piteå socken af Norrbottens län och dervid öfverlemnadt instrument öfver värdering, som i och för egendomens förnyade utarrendering år 1892 å densamma förrättats, äfvensom inhemtade yttranden från vederbörande öfverjägmästare och fögderiförvaltning samt Kongl. Maj:ts befallningshafvande i länet jemte öfriga till ärendet hörande handlingar.

Af omförmälda handlingar inhemtas:

att egendomen är belägen på ett afstånd af omkring $\frac{7}{10}$ mil från Piteå stad och består af fem särskilda skiften, nemligen hemskiftet, norr om Pite elf, kyrkbyskiftet, söder om elfven, 1 $\frac{3}{10}$ mil från hufvudgården, fäbodevallen, söder om elfven, 1 $\frac{3}{10}$ mil från hufvudgården, falkbergsskiftet, norr om elfven, $\frac{4}{10}$ mil från hufvudgården, samt pålhedsskiftet, norr om elfven, 1 $\frac{3}{10}$ mil från hufvudgården, hvarförutom till egendomen hör en på flera mils afstånd från hufvudgården i Elfsby socken belägen skogsslott;

att laga skifte ännu ej öfvergått bostället och att fullt noggrann uppgift om dess areal af olika egoslag för ty ej kunnat erhållas, men att landtmästeristyrelsen med ledning af för styrelsen

tillgängliga kartor meddelat, att enligt dessa kartor egendomen med inberäkning af ofvan nämnda skogsloft hade en ytvidd af 922 har 24 ar, deraf 37 har 6 ar åker, 55 har 48 ar äng, 22 har 27 ar odlingsmark, 733 har 65 ar skogsmark och 73 har 78 ar impediment;

att landtmästerstyrelsen beträffande omförmälda i Elfsby socken belägna skogsloft upplyst, att denna skogsloft utgjorde en del af ett fyllnadsskogsskifte, som vid afvittring tilldelats hela Öjebyn för $8 \frac{101}{128}$ mantal, att från detta fyllnadsskogsskifte för nu ifrågasvarande egendom jemte öfriga militieboställen inom Öjebyn, nemligen majorsbostället Öjeby n:o 21, kaptensbostället Öjeby n:o 34 eller Margretelund och regementsskrifvarebostället Bonäs, år 1867 i ett gemensamt skifte utbrutits ett område af 3,406 kvadratref skogsmark, 3 kvadratref 50 kvadratstänger ängsslog och 182 kvadratref 95 kvadratstänger odugliga mossar, samt att af detta område, som icke blifvit deladt mellan boställena, skulle, enligt uträkning i generallandtmästerkontoret, på nu ifrågasvarande egendom efter mantalsgrund belöpa 19 ar äng, 180 har 90 ar skogsmark och 9 har 71 ar impediment eller sammanlagdt 190 har 60 ar;

att egendomen är åsatt ett taxeringsvärde af 42,000 kronor;

att egendomen är genom domänstyrelsens kontrakt den 27 juni 1884 utarrenderad till den 14 mars 1895 mot ett årligt arrende af 290 kubikfot korn och 2 centner smör, att lösas efter tio års medelmarkegångspris med tillagd forsellön för kornet, hvilket arrende för sistlidet arrende är debiterats med 812 kronor;

att å boställets hemskifte finnas uppförda 22 byggnader och å kyrkbyskiftet 6 byggnader samt att derförutom till egendomen höra 55 lador, hvaraf 27 äro belägna å hemskiftet och 28 å kyrkbyskiftet;

att den årliga virkesafkastningen enligt af öfverjägmästaren verkställd ungefärlig beräkning uppgår till 165 kubikmeter, hvilket anses vara ytterst knappt för egendomens husbehof;

att i följd häraf boställets nuvarande arrendator användt boställets skogstillgång endast till stängsel och nödiga reparationer samt nybyggnad af lador;

att till bostället hör andel till hälften i en inom Svensby by belägen squalteqvarn, hvilken dock ej är till någon nytta för egendomen;

att säd produceras endast till husbehof och för ladugården;

att å egendomen födas omkring 30 nötkreatur, 8 hästar, 16 får samt åtskilliga svin och smådjur;

att för egendomens förnyade utarrendering förrättningsmännen föreslagit ett maximiarrende af 1,312 kronor 65 öre och ett minimiarrende af 986 kronor 81 öre;

att boställets nuvarande arrendator vid tillträdet fått tillösa sig 6 ¹¹/₁₅ års öfverbyggnad och under sin arrendetid verkställt en del nybyggnader m. m., hvarför han är berättigad till byggnadsår, och sålunda kommer att vid egendomens afträdande hafva fordran för öfverbyggnad med belopp, som dock först vid blifvande af- och tillträdessyn kunde till siffran bestämmas;

att fögderiförvaltningen med hänsyn till den låga arrendefgift egendomen betingade ansett det vara med statsverkets fördel mest förenligt att försälja densamma; samt

att öfverjägmästaren såsom sin åsigt uttalat, att af de fem till egendomen hörande skiften intet vore af beskaffenhet att för kronans räkning böra bibehållas, så mycket mindre som skiftena låge skilda från hvarandra och ej intill annan såsom kronopark förvaltd skog, men att boställets skogslott i Elfsby socken deremot syntes böra vid en eventuel försäljning undantagas för att afsättas till kronopark.

Kongl. Maj:ts befallningshafvande har meddelat, att fråga vore å bane att låta laga skifte öfvergå Öjebyn, då jemväl nu ifrågasvarande egendom måste deri deltaga, att, derest laga skifte af Öjebyn blefve beslutadt vid tiden för egendomens förnyade utarrendering, en sådan omständighet komme att väsentligt inverka på blifvande arrendebelopp, samt att någon arrendator svårligen kunde erhållas, som vore villig underkasta sig på egendomen belöpande skifteskostnader, hvilka säkerligen komme att uppgå till minst 5,000 kronor. Med anledning af gjord förfrågan från domänstyrelsen har Kongl. Maj:ts befallningshafvande vidare förklarar, att något allmänt behof, som påkallade egendomens bibehållande i dess helhet uti kronans ego, ej förefunnes, men tillika i likhet med öfverjägmästaren hemställt, att, om försäljning af egendomen komme till stånd, dervid måtte från försäljning undantagas egendomens skogslott i Elfsby socken.

För egen del har domänstyrelsen anført, att erfarenheten visat, att inom Norrbottens län svårighet mött att på ett för kronan fördelaktigt sätt utarrendera jordbruksegendomar, att denna svårighet, hvad nu ifrågavarande egendom beträffade, blefve ännu större, då laga skifte förestode, hvarför kostnaden, enligt hvad Kongl. Maj:ts befallningshafvande uppgifvit, blefve ganska betydlig, samt att dessutom å egendomen funnes ett ovanligt stort antal hus, hvilkas om- och nybyggnad, derest sådan under arrendeperioden skulle visa sig nödvändig, komme att minska kronans behållning, då enligt de för förvaltningen af kronans domäner gällande författningar kostnaden derfor till största delen drabbade kronan i form af eftergift i årligen förfallande arrendeafgifter. Af dessa och de af de lokala myndigheterna anförda skäl har domänstyrelsen ansett sig böra hos Kongl. Maj:t anmäla egendomen till försäljning. Med erinran att Kongl. Maj:t vid försäljning af förra militieboställena Öjeby n:o 21, Öjeby n:r 34 eller Margretelund och Bonäs förordnat, att dessa hemmans andelar i det för dem och nu ifrågavarande egendom gemensamt utbrutna fyllnadsskogsskiftet i Elfsby socken skulle från försäljning undantagas för att såsom kronopark förvaltas, har emellertid domänstyrelsen, enär det skulle föranleda till icke obetydliga kostnader att nu utbryta corpschefsbeställets andel i skiftet samt en dylik åtgärd blefve till skada för den på nämnda sätt under bildning varande kronoparken, i likhet med öfverjägmästaren och Kongl. Maj:ts befallningshafvande hemstält, att corpschefsbeställets andel i ifrågavarande skifte måtte bibehållas i kronans ego.

Med afseende å hvad sålunda förekommit vill Kongl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen att medgifva:

att förra corpschefsbestället Öjeby n:o 1 eller Gran med undantag af dess i Elfsby socken belägna skogsmark må, sedan egendomen efter Kongl. Maj:ts befallningshafvandes bepröfvande fördelats i lotter och hvarje lott genom nämnda myndighets försorg åsatts mantal, under de i kongl. brevet den 29 maj 1874 omförmälda vilkor samt med skyldighet för kronan att gälda den ersättning för öfverbyggnad, afträdande arrendatorn vid blifvande af- och tillträdessyn kan varda tillerkänd, å offentlig auktion till den högstbjudande försäljas med tillträdesrätt för köpare den 14 mars 1895 och med

iakttagande dervid, att först hvardera lotten utbjudes för sig och derefter egendomen i dess helhet; samt

att den för egendomen inflytande köpeskilling må, på samma sätt som köpeskillingarna för för sålda mindre kronoegendomar, användas till inköp för kronans räkning af skogbärande eller till skogsbörd tjenlig mark.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kongl. nåd och ynnest städse väl bevågen.

OSCAR.

F. von Essen.

Utdrag af protokollet öfver finansärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 28
mars 1894.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern BoSTRÖM,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena grefve LEWENHAUPT,
Statsråden: friherre von ESSEN,
friherre ÅKERHIEM,
ÖSTERGREN,
GROLL,
WIKBLAD,
GILLJAM,
friherre RAPPE,
CHRISTERSON,

Departementschefen, statsrådet friherre von Essen föredrog vidare:

Domänstyrelsens underdåniga skrifvelse den 26 sistlidne januari, deruti styrelsen anmält, att det genom styrelsens kontrakt den 27 juni 1884 till den 14 mars 1895 utarrenderade förra corpschefs-bostället 1 $\frac{1}{64}$ mantal Öjeby n:o 1 eller Gran i Piteå socken af Norrbottens län lemnade i årligt arrende 290 kubikfot korn och

2 centner smör, att lösas efter tio års medelmarkegångspris med tillagd forsellön för kornet, hvilket arrende för sistlidet arrendeår debiterats med 812 kronor; att egendomen vore belägen på ett afstånd af omkring $\frac{7}{10}$ mil från Piteå stad och bestode af fem särskilda skiften, nemligen hemskiftet, norr om Pite elf, kyrkskiftet, söder om elfven, $1\frac{3}{10}$ mil från hufvudgården, fäbodavallen, söder om elfven, $1\frac{3}{10}$ mil från hufvudgården, falkbergsskiftet, norr om elfven, $\frac{4}{10}$ mil från hufvudgården, och pålheds-skiftet, norr om elfven, $1\frac{3}{10}$ mil från hufvudgården; att derförutom till egendomen hörde en på flera mils afstånd från hufvudgården i Elfsby socken belägen skogslott; att laga skifte ännu ej öfvergått egendomen, men att fråga vore å bane att låta laga skifte öfvergå Öjebyn, då jemväl nu ifrågavarande egendom måste deri deltaga;

Och hade domänstyrelsen, med öfverlemnande af inhemtade yttranden från vederbörande öfverjägmästare och fögderiförvaltning samt Kongl. Maj:ts befallningshafvande i länet, hemställt, att enär erfarenheten visat, att inom Norrbottens län svårighet mött att på ett för kronan fördelaktigt sätt utarrendera jordbruksegendomar, hvilken svårighet, hvad nu ifrågavarande egendom beträffade, blefve ännu större, då laga skifte förestode, hvarför kostnaden, enligt hvad Kongl. Maj:ts befallningshafvande uppgifvit, säkerligen komme att ensamt för bostället uppgå till minst 5,000 kronor, och då å egendomen funnes ett ovanligt stort antal hus, hvilkas om- och nybyggnad, derest sådan under arrendeperioden skulle visa sig nödvändig, komme att minska kronans behållning, då, enligt de för förvaltningen af kronans domäner gällande författningar, kostnaden därför till största delen drabbade kronan i form af eftergift i årligen förfallande arrendeafgifter, Kongl. Maj:t måtte äska Riksdagens medgifvande till försäljning af ifrågavarande boställe med undantag af dess i Elfsby socken belägna skogsmark.

Med afseende å hvad sålunda förekommit tillstyrkte statsrådet, att Kongl. Maj:t måtte i nådig proposition föreslå Riksdagen att medgifva:

att förra corpschefs-bostället Öjeby n:o 1 eller Gran med undantag af dess i Elfsby socken belägna skogsmark finge, sedan egendomen efter Kongl. Maj:ts befallningshafvandes bepröfvande fördelats i lotter och hvarje lott genom nämnda myndighets försorg

åsatts mantal, under de i kongl. brefvet den 29 maj 1874 omförmälda vilkor samt med skyldighet för kronan att gälta den ersättning för öfverbyggnad, afträdande arrendatorn vid blifvande af och tillträdessyn kunde varda tillerkänd, å offentlig auktion till den högstbjudande försäljas med tillträdesrätt för köpare den 14 mars 1895 och med iakttagande dervid, att först hvardera lotten utbjödes för sig och derefter egendomen i dess helhet, samt

att den för egendomen inflytande köpeskilling finge, på samma sätt som köpeskillingarna för försålda mindre kronoegendomar, användas till inköp för kronans räkning af skogbärande eller till skogsbörd tjenlig mark.

Hans Maj:t Konungen behagade i nåder bifalla hvad statsrådet sålunda tillstyrkt samt förordna, att nådig proposition i ämnet skulle till Riksdagen aflåtas af den lydelse, bilagan litt. — vid detta protokoll utvisar.

Ex protocollo

Hugo Malm.